

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงานของกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายได้มีหนังสือที่ คปก. ๐๑/๑๑ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้กรรมการปฏิรูปกฎหมายได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้กำหนดให้กรรมการปฏิรูปกฎหมายได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงานตามระเบียบที่คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง โดยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกานี้ คำว่า “การเดินทางไปปฏิบัติงาน” ให้หมายถึงการเดินทางไปปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ไม่ว่าภายในประเทศหรือต่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายจึงมีประเด็นขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับสิทธิการได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงานของกรรมการปฏิรูปกฎหมายว่า กรณีที่รองศาสตราจารย์วิระดา สมสวัสดิ์ กรรมการปฏิรูปกฎหมายที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มเวลา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชากฎหมายเป็นประจำและมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ต้องเดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่มาประชุมคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและคณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามที่คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายแต่งตั้ง สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย อาคารซอฟต์แวร์ปาร์ค ชั้น ๑๙ เลขที่ ๙๙ หมู่ ๔ ตำบลคลองเกลือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นการเดินทางไปปฏิบัติงานที่จะมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงานตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการปฏิรูปกฎหมายหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า การเดินทางไปปฏิบัติงานที่จะมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงานต้องเป็นกรณีที่ทางราชการอนุญาตให้เบิกได้ ซึ่งในกรณีของราชการทั่ว ๆ ไป

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๑๘๖๒ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทางราชการได้ตราพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ อนุญาตให้เบิกจ่ายได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวบัญญัติให้สิทธิในการได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติให้เดินทางไปราชการ และมาตรา ๑๓ (๑)^๑

^๑ มาตรา ๑๓ การเดินทางไปราชการชั่วคราว ได้แก่

(๑) การไปปฏิบัติราชการชั่วคราวนอกที่ตั้งสำนักงานซึ่งปฏิบัติราชการปกติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา

กำหนดให้การเดินทางไปราชการชั่วคราว ได้แก่ การไปปฏิบัติราชการชั่วคราวนอกที่ตั้งสำนักงานซึ่งปฏิบัติราชการปกติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาหรือตามหน้าที่ที่ปฏิบัติราชการโดยปกติ คำว่า “การเดินทางไปปฏิบัติราชการ” จึงหมายถึง การเดินทางจากหน่วยงานอันเป็นที่ตั้งไปปฏิบัติราชการนอกสถานที่ สำหรับกรรมการปฏิรูปกฎหมายนั้น ทางราชการได้อนุญาตให้เบิกจ่ายได้ตามพระราชกฤษฎีกาค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้เบิกจ่ายได้เฉพาะในกรณีเดินทางไปปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นหลักการเดียวกับการอนุญาตให้เบิกจ่ายสำหรับราชการทั่วไปนั่นเอง

ในกรณีใดที่ทางราชการประสงค์จะให้การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางเป็นประการอื่นจะได้กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน เช่น มาตรา ๗^๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๕ บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภาได้รับค่าพาหนะในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา และ

จากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่ และมาตรา ๑๑^๓ บัญญัติให้กรรมการซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งสถานที่ที่ใช้ในการประชุมคณะกรรมการได้รับค่าพาหนะในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งสถานที่ที่ใช้ในการประชุม และจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งสถานที่ที่ใช้ในการประชุมกลับไปยังจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่ หรือระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการผู้ใช้พลังงาน

หรือตามหน้าที่ที่ปฏิบัติราชการโดยปกติ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๗ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภาได้รับค่าพาหนะในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภาเฉพาะการเดินทางครั้งแรกเพื่อมาเข้ารับหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ

เมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภาได้รับค่าพาหนะในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่

ให้นำพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการมาใช้บังคับแก่ค่าพาหนะในการเดินทางตามมาตรานี้โดยอนุโลม โดยให้ได้รับสิทธิในอัตราเดียวกับข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง

^๓ มาตรา ๑๑ เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการ ให้กรรมการสภาผู้แทนราษฎร กรรมการวุฒิสภา กรรมการรัฐสภา และกรรมการร่วมกันของสภาทั้งสอง ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งสถานที่ที่ใช้ในการประชุมคณะกรรมการ ได้รับค่าพาหนะในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งสถานที่ที่ใช้ในการประชุมคณะกรรมการ และเมื่อการประชุมคณะกรรมการได้สิ้นสุดลงเป็นรายครั้งเฉพาะครั้งที่มาประชุม ให้ได้รับค่าพาหนะในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งสถานที่ที่ใช้ในการประชุมคณะกรรมการกลับไปยังจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่ โดยให้นำพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประจำเขต พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ในข้อ ๔^๕ ได้กำหนดบทนิยามของคำว่า “ค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติงาน” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อมาประชุมหรือมาปฏิบัติภารกิจหน้าที่ และข้อ ๖ (๑)^๕ ได้กำหนดให้ประธานกรรมการผู้ใช้พลังงานประจำเขตและกรรมการผู้ใช้พลังงานประจำเขตมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายเดินทางเพื่อมาหรือกลับจากการประชุมหรือปฏิบัติภารกิจหน้าที่ จากภูมิลำเนาในจังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการหรือจากภูมิลำเนาของผู้แทนเครือข่ายประชาสังคมที่อยู่ในพื้นที่เขตที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการไปยังสถานที่จัดการประชุมหรือปฏิบัติหน้าที่ แล้วแต่กรณี

เมื่อมาตรา ๔^๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาคำตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้บัญญัติให้กรรมการปฏิรูปกฎหมายได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงานตามระเบียบที่คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายกำหนด โดยจะต้องเป็น “การเดินทางไปปฏิบัติงาน” ตามอำนาจหน้าที่หรือตามที่คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายมอบหมาย ไม่ว่าภายในประเทศหรือต่างประเทศ ดังนั้น การที่กรรมการปฏิรูปกฎหมายจะมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงาน จึงต้องเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางตามความหมายปกติ กล่าวคือ จะได้รับต่อเมื่อเป็นการเดินทางไปปฏิบัติงานนอกเขตพื้นที่สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายซึ่งเป็นสถานที่ทำการตามปกติของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

ตามกรณีข้อหานี้ การที่รองศาสตราจารย์วิระดา สมสวัสดิ์ กรรมการปฏิรูปกฎหมายที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มเวลา ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ เดินทางมาประชุมคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามที่คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายแต่งตั้ง ณ สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย จังหวัดนนทบุรี ย่อมมิใช่การเดินทางไปปฏิบัติงานนอกเขตพื้นที่สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาคำตอบแทนและค่าใช้จ่าย

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติงาน” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อมาประชุมหรือมาปฏิบัติภารกิจหน้าที่ รวมถึงการเข้าร่วมอบรม สัมมนา ตามที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ซึ่งประกอบด้วยค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พัก และค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ตามที่กำหนดในระเบียบนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๖ ให้ประธานกรรมการและกรรมการมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติงานดังนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเดินทางเพื่อมาหรือกลับจากการประชุมหรือปฏิบัติภารกิจหน้าที่ รวมถึงการเข้าร่วมอบรม สัมมนา ตามที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน จากภูมิลำเนาในจังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ หรือจากภูมิลำเนาของผู้แทนเครือข่ายประชาสังคมที่อยู่ในพื้นที่เขตที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการไปยังสถานที่จัดการประชุมหรือปฏิบัติหน้าที่ แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ฯลฯ

^๖ มาตรา ๔ ให้กรรมการได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงาน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกานี้ คำว่า “การเดินทางไปปฏิบัติงาน” ให้หมายถึง การเดินทางไปปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ไม่ว่าภายในประเทศหรือต่างประเทศ

อื่นในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการปฏิรูปกฎหมายฯ อันจะมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงานแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม การที่รองศาสตราจารย์วีระดาฯ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการปฏิรูปกฎหมายโดยที่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดเชียงใหม่ การเดินทางมาประชุมคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายซึ่งมีอยู่เป็นประจำทุกสัปดาห์ ย่อมก่อให้เกิดความเดือดร้อนในการออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทางเกินปกติ จึงเป็นการสมควรที่คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายจะนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อแก้ไขพระราชกฤษฎีกาค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการปฏิรูปกฎหมายฯ เพื่อให้ครอบคลุมถึงกรณีดังกล่าวโดยเร็ว และหากประสงค์จะให้มียกเว้นต่อไปถึงวันที่ได้รับแต่งตั้ง ก็อาจบัญญัติไว้เป็นบทเฉพาะกาลเสียให้ชัดเจนในคราวเดียวกัน และถ้าได้แก้ไขพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว ก็สมควรแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องเสียให้สอดคล้องกันด้วย

(นายอัชพร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๕๕